

Museum
Leuven

KUNST IN DE KLAS

VOOR JE VAN START GAAT

Met dit kunstblaadje ontdek je de kunstwerken uit de tentoonstelling 'Alles voor de vorm' dat te bewonderen is in het oudste gedeelte van museum M. Je vindt hier kunstwerken, voorwerpen en gebruiken van vroeger en nu.

Projecteer het in het groot en overloop samen met je leerlingen de informatie en opdrachten bij het kunstwerk. Je kan het gebruiken als opstart of afsluit van de schooldag of als inleiding voor een les.

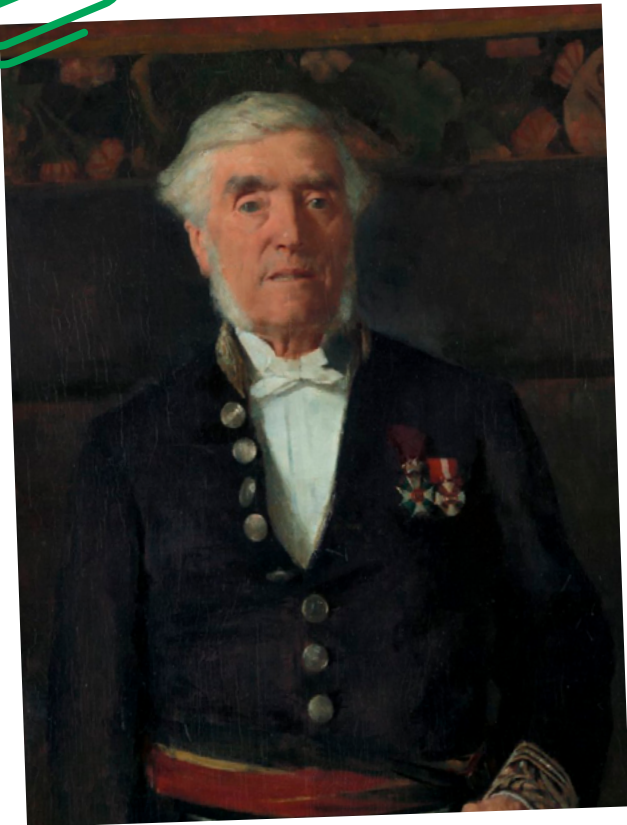
Het kunstblaadje zet aan tot aandachtig kijken, praten, fantaseren en tekenen. Je kan de tekst zelf voorlezen of de leerlingen één voor één aan bod laten.

Het enige wat de leerlingen nodig hebben is: papier, potlood en kleurpotloden.

In een ver verleden

Maak kennis met Leopold
en Maria Vanderkelen,
de burgemeester van Leuven
en zijn vrouw.

Ze woonden in een prachtig
huis in het midden van Leuven.

Leopold ontving er zijn
belangrijkste gasten, hield
er feesten en pakte er uit met
zijn kunstverzameling.

Vandaag wordt dit huis
gebruikt als museum, waar je
schitterende kunstwerken vindt.
Die ga jij vandaag ontdekken!

Leopold en Maria leefden
meer dan 200 jaar geleden.
Laat ons eens onderzoeken hoe
mensen toen leefden en welke
gewoontes ze hadden.

1. Feestelijke fontein

Leopold en Maria Vanderkelen waren echte feestbeesten. Gasten werden ontvangen in de meest bijzondere kamer van het huis. Hier kon de burgemeester uitpakken met zijn unieke fontein.

1.

Kan jij raden waarom deze fontein zo bijzonder was? Kijk goed naar de details en schrijf op je papier waarom het volgens jou in deze ruimte staat.

Wat denken je klasgenoten?

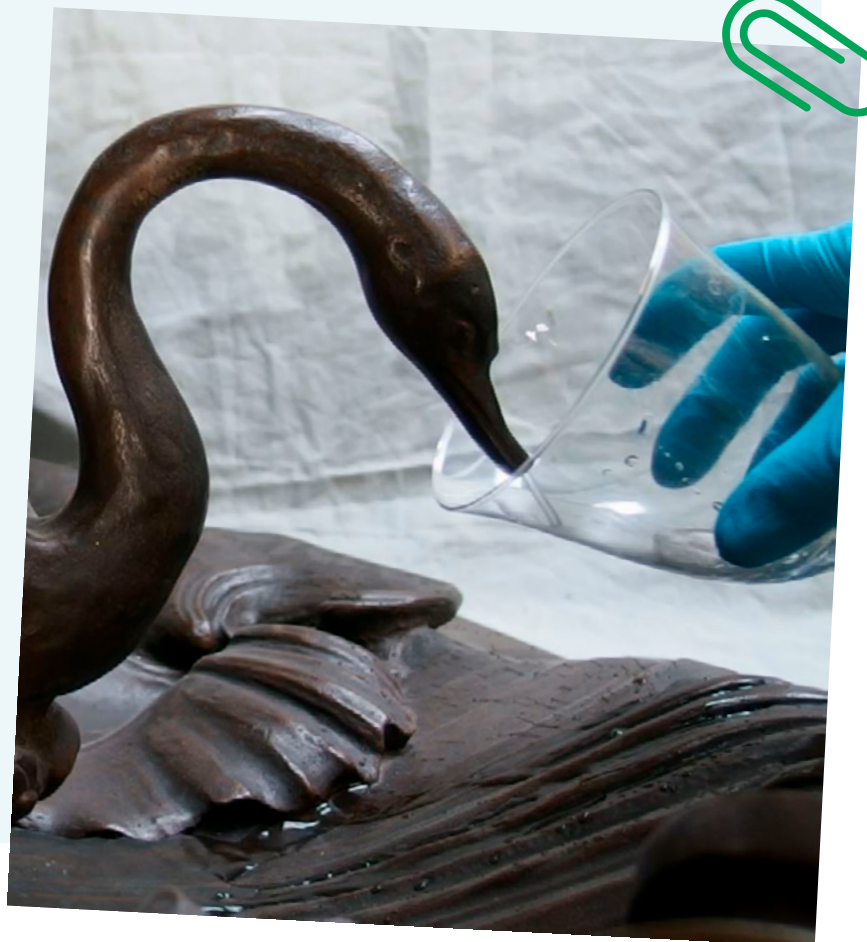

1.

Zal ik je verklappen waar de fontein echt voor werd gebruikt?

Wel! Het verhaal ging dat de fontein witte wijn spoot tijdens feestjes en etentjes. Maar werkte de fontein echt of is het een fabeltje? Lange tijd waren we er niet zeker van. Wanneer ze de fontein enkele jaren geleden wilden opknappen ontdekten ze plots dat ze echt werkt. Kijk maar!

2. Wat is dat?

Sommige voorwerpen die mensen vroeger gebruikten kennen we nu niet meer. Eens testen of jij kan raden waar de volgende gekke en onbekende voorwerpen voor dienen. Schrijf op je papier telkens de letter van het antwoord dat je kiest.

2.

A. Vroeger was er nog geen elektriciteit, mensen maakten dus veel gebruik van kaarsen om het huis te verlichten. Met dit schaalkje doofden ze de kaarsen.

B. Deze bel werd gebruikt door de dienstmeisjes om iedereen samen te brengen voor het avondmaal. Je moest aan de wieken draaien om de bel te doen klinken.

C. Dit is een molenbeker die gebruikt werd op feesten van rijke families. Met deze beker speelden ze een drankspelletje. Je moest door het buisje blazen om zo de wieken te doen draaien. Het glas moest je dan leeg drinken voor de wieken stilstonden.

2.

- A. *Deze tang werd gebruikt om asperges op te dienen.*
- B. *Koningen en koninginnen hadden een persoonlijke kapper. De kappers werkten met de allerbeste materialen. Deze tang werd gebruikt om de haren op de juiste plaats te houden tijdens de kapbeurt.*
- C. *Dokters werkten altijd met zilveren materialen omdat dit goed schoon te maken was. Deze tang werd tijdens een operatie gebruikt om ingewanden te verwijderen.*

2.

- A. *In dit kistje werden rozenblaadjes in olie gelegd, dit zorgde voor een goede geur. Het kistje werd dan bij het toilet geplaatst om de slechte geuren te verbergen.*
- B. *Vroeger schreef men brieven met een veer en inkt. In deze inktpot zat aan de ene kant inkt en aan de andere kant zand. Het zand werd over de inkt gestrooid zodat er geen vegen zouden ontstaan .*
- C. *In koninklijke families werden juwelen van moeder op dochter doorgegeven. In dit juwelenkistje werd na iemands dood de trouwring bewaard.*

2.

- A. *In de 19de eeuw was zout erg duur. Als er gasten kwamen eten werden deze kommetjes gevuld met zout. Hiermee kon je laten zien hoe rijk je was.*
- B. *Mensen aten vaak met hun handen. Om de handen aan tafel te kunnen wassen, werden de kleine kommetjes gevuld met citroenwater.*
- C. *Saus werd vroeger nooit op een bord geserveerd, maar altijd apart in een kommetje. Dit zijn dus sauskommetjes.*

2.

- A. *Eten werd bewaard in azijn. Er waren nog geen diepvriezers of ijskasten. Deze lepels werden gebruikt om het eten uit de azijn te scheppen en op te dienen.*
- B. *Suiker was heel kostbaar. Deze lepel werd gebruikt om poedersuiker over fruit te strooien.*
- C. *Dit is een serveerlepel voor vleesgerechten: door de gaatjes kan het vleesvocht wegvloeien zodat je niet te veel vocht in je bord had liggen.*

2.

Vind hier de juiste antwoorden op de quiz

1. *C: Het is een molenbeker*
2. *A: Het is een aspergetang*
3. *B: Het is een inktstel*
4. *A: Het zijn zoutvaatjes*
5. *B: Het is een lepel om suiker te strooien over fruit*

3. Aan tafel!

We kennen allemaal een vork, mes en lepel.

3.

Deze voorwerpen worden al eeuwenlang gebruikt, maar doorheen de jaren zijn onze tafelgewoontes sterk veranderd. Kijk maar naar dit schilderij en ga op zoek naar enkele gekke tafelmanieren.

3.

Het word nog gekker. Hedendaags kunstenaar René Heyvaert creëerde knotsgek bestek. Kijk maar!

De kunstenaar was gefascineerd door dagdagelijkse voorwerpen, die ging hij dan vervormen zodat je ze niet meer kon gebruiken. Soep drinken met zo'n lepel wordt wel erg moeilijk!

3.

Nu jij! Kies een voorwerp dat je elke dag gebruikt, zoals een lepel, bord, stoel, tafel, schoen,

Bedenk hoe je het object zou vervormen zodat je het niet meer kan gebruiken. Of geef het voorwerp een nieuwe functie. Teken of schrijf hoe het object er zou uitzien. En toon nadien aan de klas wat je hebt ontworpen.

4. Geheimzinnige boodschappen

Van mysterieuze kunstenaars naar verborgen boodschappen!

Kijk hier, een gewone waaier.

Deze werden meestal gebruikt ter verfrissing op hete dagen. Maar dat was niet de enige reden.

4.

Tijdens feestjes of in het theater gebruikten dames het ook om geheime boodschappen door te geven. Hier zie je enkele van deze gebaren.

4.

Eens kijken of je een geheime boodschap kan overbrengen aan je buur zonder te spreken.

- *Je wil iets lief zeggen tegen je buur. Bedenk een korte boodschap zoals 'je hebt een leuke trui aan' of 'je bent mijn beste vriend'.*
- *Schrijf je boodschap op, maar zorg dat niemand het kan lezen.*
- *Probeer nu de boodschap over te brengen aan je buur zonder te spreken. Gebruik hier gerust je hele lichaam voor.*

Kan je buur raden wat je wil zeggen?

5. Indrukwekkende kast

Stel je voor, je wordt uitgenodigd bij een rijke familie voor een feestje. Je komt binnen en ziet deze mooie kast staan.

Het trekt meteen je aandacht, je bent dan ook erg benieuwd om er in te kijken. Niet zo gek, de kast dient namelijk om indruk te maken op gasten. Geen enkel materiaal was té duur.

De kast is versierd met ivoor, schildpadschelp en verguld koper. Dat is niet niets!

5.

In de lades werden bijzondere voorwerpen bewaard zoals edelstenen, munten en juwelen.

Zie je in het midden de twee deurtjes? Daar verschuilt zich een klein kamertje dat bekleed is met spiegels. Op deze plaats werd het meest waardevolle voorwerp tentoongesteld.

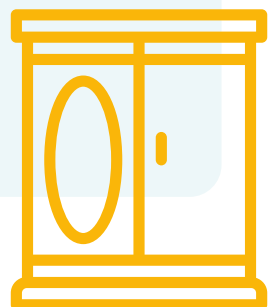

5.

Hoe zou jouw pronkkast er uit zien?
Beantwoord deze vragen en schrijf of teken je antwoord op je papier.

- *Welk voorwerp doet je denken aan je mooiste herinnering?*
- *Welk voorwerp heb je gekregen van je beste vriend of vriendin?*
- *Welk voorwerp troost je als je verdrietig bent?*
- *Welk voorwerp zou jij willen geven aan iemand die je graag ziet?*
- *Welk voorwerp zou je redden uit een brand?*

Colofon

Tekst en concept: M Leuven

Vormgeving: Helena Vereycken

Beeldverantwoording:

Messieurs Delmotte, Les Points d'Eau, 1993, Cera-collectie | M Leuven

© de kunstenaar & ARGOS Centre for Art and Media

Leuven, foto Dirk Pauwels

Kabinet M51_pl.jpg: M Leuven, foto Paul Laes

M Leuven, www.artinflanders.be, foto Dominique Provost

Molenbeker: © Rijksmuseum Amsterdam

Aspergetang: © Privéverzameling, foto Dominique Provost

Iconen: *Eye Icons* by Vicons Design, *Closed eyes* by Alina Oleynik, *Paperclip* by Bruno Bosse, *Pen* by designer expert, *Pencil* by Vectors Point, *Search* by Richard Schumann, *Fan* by Dron Desain, *stars* by Rahmat Taufiqurrahman, *wardrobe* by Firza Alamsyah, *shelf* by lastspark, *Movie* Srinivas Agra, *Search* by Richard Schumann, *Bird* by Iconic, *silence* by icon 54 from The Noun Project